

1980-1262

TBMM
Kütüphanesi

TBMM Sözlüğü

85

MİLLÎ
EGEMENLİK
YILI
2005

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

Meclis Sözlüğü

TBMM
Kütüphanesi

Yer : 1980-1262
Yıl :
Cilt :
Kısım :
Kop :
Diziy : *200606592*

TBMM Basın ve Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı
Tanıtım Kitapları Serisi: 5

Yayın Yönetmeni
Feridun KEŞİR

Yayın Danışmanı
Kemal ÖZTÜRK

Editör
Ömer EKŞİ

Son Kontrol
TBMM Kanunlar ve Kararlar Daire Başkanlığı

Tasarım ve Uygulama
On Ajans

Yayın Adresi
TBMM Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
Bakanlıklar – Ankara

İletişim
Tel : 0312. 420 68 85
Faks : 0312. 420 68 86
www.tbmm.gov.tr
e-mail: bashildb@tbmm.gov.tr

Baskı
TBMM Basımevi
Nisan-2005

ÖNSÖZ

Türkiye Büyük Millet Meclisimizin 23 Nisan 1920'deki açılışından bu yana 85 yıl geçti.

85 yıl önce bu ülkenin kurucusu kahramanlarımızın yürüyüşleri kuşaktan kuşağa aktarılarak devam ediyor.

Şimdi büyük Türkiye, özgür Türkiye hayalimiz için bizler yürüyoruz. Büyük önder Mustafa Kemal Atatürk ve arkadaşlarından devraldığımız bağımsız Türkiye bayrağını en yüksekte tutarak

azimle ilerliyoruz. Meclisimizin 85. yaşını görkemli bir şekilde kutlamak için 2005 yılını "Milli Egemenlik yılı" ilan ettik.

Bu yılı Milli Egemenlik Yılı ilan etmemizin ve geniş kutlama programları hazırlamamızın temel amacı; milli irade, demokrasi ve özgürlük kavramlarını toplumun her kesimine, hatta her bireye yaymaktır. Böylece, gururla sahip olduğumuz Meclisimiz daha iyi tanınmış, demokrasi kültürümüz gelişmiş, vatandaşlık bilincimiz güçlenmiş olacaktır.

Ayrıca bu yılda, toplumsal barışı sağlamak, yeni diyalog yolları üretmek ve sorunlarımızı çözmek için ortak zemin oluşturmak istiyoruz.

Bu yıl münasebetiyle ayrıca çok geniş çerçeveli bir yayın hazırlığı yaptık. Söz konusu kitaplarımız Meclis uzmanları tarafından hazırlanmış ve sizlerin ilgisine sunulmuştur. Eserlerin; Meclisimizin, milletvekillerimizin, parlamenter sistemin ve demokrasimizin daha iyi tanıtılmasını sağlayacağını umuyoruz.

Saygılarımla

Bülent Arınç
TBMM Başkanı

SÖZLÜKTE YER ALAN KELİME VE KAVRAMLAR

Yasama Dönemi	Siyasi Parti Grupları
Yasama Yılı	Komisyonlar
Genel Kurul	Esas Komisyon
Gündem	Tali Komisyon
Özel Gündem	Karma Komisyon
Gündemdişı Konuşma	Genel Seçim
Toplantı Yeter Sayısı	Erken Seçim
Karar Yeter Sayısı	Ara Seçim
Birleşim	Oylama
Oturum	İşaretle Oylama
Kapalı Oturum	Açık Oylama
Üye Tamsayısı	Gizli Oylama
İlk Toplantı	Yasama Sorumsuzluğu
Gelen Kağıtlar Listesi	Yasama Dokunulmazlığı
Sıra Sayısı	TBMM İçtüzüğü
And İçme	Kanun Tasarısı ve Teklifi
Tatil	Soru Önergesi
Ara Verme	Değişiklik Önergesi
Olağanüstü Toplantı	Genel Görüşme
Başkanlık Divanı	Yeniden Görüşme
Başkanvekilleri	Öncelikle Görüşme
Katip Üyeler	Meclis Araştırması
İdare Amirleri	Gensoru
Danışma Kurulu	Meclis Soruşturması

Yasama Dönemi

İki milletvekili genel seçimi arasındaki süre olup, bu süre, Anayasa uyarınca uzatılmadığı veya seçimler yenilenmediği takdirde beş yıldır.

Yasama Yılı

1 Ekim'de başlayıp 30 Eylül'de sona eren süredir.

Genel Kurul

Yasama ve denetim sürecinin sonuçlandığı, konuların görüşülüp, tartışılarak en son karara bağlandığı üst organdır. Genel Kurul, resmi tatil günleri dışında salı, çarşamba ve perşembe günleri saat 15.00'ten 19.00'a kadar faaliyette bulunur. Danışma Kurulu'nun önerisi üzerine Genel Kurul'un toplanma gün ve saatlerinde değişiklik olabilir.

Gündem

Genel Kurul'da yürütülecek olan günlük konuları içeren hukuki nitelikli bir belgedir. Genel Kurul çalışmalarını gündeme ve oradaki sıralamaya göre yürütür. Gündem, Genel Kurul'un toplandığı her gün basılı kitapçık olarak milletvekillerine ve ilgili bakanlık ve kuruluşlara dağıtılır. Gündemdeki konuların görüşme sırası Meclis Başkanlığınca alınış tarihlerine göre tespit edilir.

Gündem şu kısımlardan oluşur:

- 1) Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları,
- 2) Özel Gündemde Yer Alacak İşler,
- 3) Seçimler,
- 4) Oylaması Yapılacak İşler,
- 5) Meclis Soruşturması Raporları,
- 6) Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler,
- 7) Sözlü Sorular,
- 8) Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler.

Özel Gündem

Meclis Genel Kurulu'nun çok önemli görülen bir veya birkaç konu hakkında, Danışma Kurulu'nun önerisi ile yaptığı özel görüşmelerdir. Özel Gündem konusunda inisiyatif Danışma Kurulu'nun elindedir. Gündem kitapçığının ikinci basamağını "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" oluştursa da bu kısım genellikle boş tutulur. Çünkü, hangi konunun/işin, hangi gün "Özel Gündem" olarak Meclis Genel Kurulu gündemine sunulacağına Danışma Kurulu karar verir.

Gündem dışı Konuşma

Milletvekillerinin Genel Kurul'a duyurmakta zaruret gördükleri bir konu hakkında, beş dakikayı geçmemek kaydıyla yaptıkları konuşmalardır. Gündem dışı konuşma, Başkan'ın takdiriyle olur ve bir birleşimde en fazla üç kişiye bu hak tanınır. Hükümeti temsilen bir bakan, bu konuşmalara cevap verebilir.

Toplantı Yeter Sayısı

Genel Kurul'un ve komisyonların toplanabilmesi için yeterli olan milletvekili sayısını ifade eder. Anayasa'da başkaca bir hüküm yoksa, Genel Kurul, üye tamsayısının en az üçte biri (184 milletvekili) ile toplanır. Oturumu yöneten Başkan, birleşimi açtıktan sonra gözlem yoluyla toplantı yetersayısının var olduğunu belirtip görüşmelere geçebileceği gibi, tereddüte düşerse yoklama da yapabilir.

Karar Yeter Sayısı

Meclis faaliyetlerinde, toplanabilmek gibi karar alabilmek için de belli sayıda milletvekilinin karar anında hazır bulunması gerekir. Genel Kurul'da oya sunulan konular; Anayasa'da, kanunlarda ve İçtüzük'te ayrıca bir hüküm yoksa, toplantıya katılan milletvekillerinin salt çoğunluğu ile kararlaştırılır; ancak karar yetersayısı, hiçbir şekilde üye tamsayısının dörtte birinin bir fazlasından (139 milletvekili) az olamaz.

Birleşim

Genel Kurul'un belli bir gününde açılan toplantısıdır.

Oturum

Bir birleşimin ara ile bölünen kısımlarından her biridir. Oturumlar normal şartlarda herkese açıktır.

Kapalı Oturum

Normal hallerde Genel Kurul çalışmalarını açık yürütür. Fakat, başbakanın veya bir bakanın ya da bir siyasi parti grubunun veyahut yirmi milletvekilinin yazılı istemi üzerine Genel Kurul'da kapalı oturum da yapılabilir. Kapalı oturum önergesi verilince, kapalı oturum da bulunabilecek şahıslar dışında herkes, Genel Kurul salonundan çıkarılır ve kapalı oturum önergesinin gerekçesi dinlenerek görüşmelere başlanır.

Üye Tamsayısı

Anayasa'nın öngördüğü toplam milletvekili sayısıdır ve bu rakam beşyüzdellidir. Meclis üyeliklerinde boşalma olması üye tamsayısını değiştirmez.

İlk Toplantı

Milletvekili genel seçimi kesin sonuçlarının, Yüksek Seçim Kurulunca ilanını takip eden beşinci gün saat 15.00'te Meclis Genel Kurulu'nun çağrısız toplanmasına denir.

Gelen Kağıtlar Listesi

Meclis Başkanlığı'na gelen kanun tasarı ve teklifleri, resmi tezkereler ve komisyon raporları ile soru, genel görüşme, Meclis araştırması, Meclis soruşturması ve gensoru önergelerinin yayınlanarak duyurulmasına denir.

Sıra Sayısı

Yasama döneminin başından itibaren komisyonlarca karara bağlanan işler, birden (1) başlayan bir sıra sayısı verilerek basılır ve tüm üyelere dağıtılır. Sıra sayısı alan komisyon çalışmaları (raporları), bu aşamadan sonra genelde, aldığı sıra sayısı ile anılır.

And İçme

İlk toplantıda gerçekleşen birleşimde, seçilen milletvekillerinin Anayasa'da öngörülen metni kürsüden yüksek sesle okumaları suretiyle gerçekleşir. İlk toplantıda bulunamayan milletvekilleri, daha sonra katıldıkları ilk birleşimde and içerler. And içme töreni, milletvekillerinin seçim çevresi, soyadı ve adlarının alfabe sırasına göre gerçekleşir.

Tatil

Meclis çalışmalarının belli bir süre ertelenmesidir ve bu süre azami üç aydır. İçtüzük gereği Meclis, 1 Temmuz günü kendiliğinden tatile girer. Danışma Kurulu'nun önerisi üzerine Meclis Genel Kurulu, tatil tarihi üzerinde değişiklik yapabilir.

Ara Verme

Meclisin herhangi bir nedenle, onbeş günü geçmemek üzere çalışmalarını ertelemesidir.

Olağanüstü Toplantı

Meclis tatil veya ara verme sırasında Cumhurbaşkanı veya Meclis Başkanı tarafından toplantıya çağrılabilir. Cumhurbaşkanı, toplantı çağrısını doğrudan doğruya veya Bakanlar Kurulu'nun istemi üzerine yapar. Meclis Başkanı da gerek görürse doğrudan toplantı çağrısına karar verebilir. Milletvekillerinin beşte birinin imzasını taşıyan gerekçeli önergedeki çağrı istemini ise, Meclis Başkanı, en geç yedi gün içerisinde yerine getirir. Çağrı sonrasında, milletvekilleri, belirtilen gün ve saatte olağanüstü toplanırlar.

Başkanlık Divanı

Milletvekilleri arasından seçilen TBMM Başkanı, dört başkanvekili, yedi katip üye ve üç idare amirinden oluşan Başkanlık Divanı, kanunlar ve İçtüzük'ün belirlediği çeşitli görevleri yerine getirir. Genel Kurul'daki oylamalar ve seçimler esnasında önemli bir yanlışlık iddiası durumunda, Başkanlık Divanı devreye girer. Meclis Başkanı, kendine ait görevlerin yerine getirilmesi noktasında gerekli görürse, Divan'ın görüşünü alabilir. Başkanlık Divanı ayrıca, dış ilişkiler, milletvekilleri ve Meclis personelinin özlük işleri, sağlık ve sosyal ihtiyaçları ile güvenlik gibi konulara ilişkin düzenleyici kararlar alır; yönetmelikler çıkarır.

Başkanvekilleri

Mecliste dört başkanvekili bulunmaktadır. Başkanvekilleri, Meclis Başkanı'nın yerine Genel Kurul görüşmelerini yönetirler ve yönettikleri oturumlarla ilgili tutanak dergisi ve tutanak özetinin düzenlenmesini gözetirler. Başkanvekillerinin hangi birleşim veya oturumları yöneteceklerine Başkan karar verir.

Katip Üyeler

Danışma Kurulu'nun teklifi ve Genel Kurul kararı ile sayıları artırılabilen katip üyelerin sayısı yedidir. Katip üyeler, tutanakların tutulmasını denetlemek ve tutanak özetlerini yazmanın haricinde, Genel Kurul'da evrak okumak, yoklama yapmak, oyları saymak, seçimlerin düzen ve dürüstlük içinde geçmesini denetlemek ve söz sırasını kaydetmekle görevlidirler.

İdare Amirleri

Danışma Kurulu'nun teklifi ile sayıları artırılabilen idare amirlerinin sayısı üçtür. İdare amirleri, Meclisin idari ve mali işleri ile kolluk işlerini Meclis Başkanı'nın talimatına uygun olarak yürütür; özel törenleri idare eder; Meclis bütçesine ilişkin teklifleri Başkan'a sunar ve giriş kartlarını dağıtırlar.

Danışma Kurulu

Meclis Başkanı'nın başkanlığında, siyasi parti grup başkan veya başkanvekilllerinden birisi ya da onların yazılı olarak görevlendirdiği birer milletvekillinden oluşur. İçtüzük'ün pek çok maddesinde Danışma Kurulu'na görevler yüklenir. Parti grupları arası uzlaşmayı sağlayıcı ve Meclis çalışmalarını düzenleyici görevler de yürüten Danışma Kurulu, Başkanın istemi üzerine danışma niteliğinde görüş de bildirir.

Siyasi Parti Grupları

Meclis'te temsil edilip de en az yirmi milletvekili bulunduran her siyasi partinin Anayasa ve İçtüzük hükümleri gereğince kurduğu organdır. Siyasi parti grupları, Meclis İçtüzüğü çerçevesinde kendi yaptıkları ve o grubun örgütleniş ve işleyişini gösteren grup iç yönetmeliklerine göre çalışırlar. Partilerin siyasi grupları haftada bir toplantı yapar ve çalışmalarına ilişkin değerlendirmelerde bulunup, çeşitli kararlar alırlar.

Komisyonlar

Anayasa ve İçtüzük çerçevesinde kurulan komisyonlar, TBMM'nin yasama ve denetim çalışmalarında temel işlev görürler. TBMM'de onyedii daimii komisyon bulunmaktadır ve bunların her birinin görevi, bir diğierinden farklıdır. Genel olarak hepsinin görevi, TBMM'nin yasama ve denetim faaliyetlerinin gerçekleşmesine, kendi görevleri dahilinde katkı

sağlamaktır. Komisyonlar, TBMM faaliyetlerinde genellikle ilk durağı temsil ederler. Hazırlanan kanun tasarı veya teklifleri ya da kanun hükmünde kararnemelerin görüşüldüğü ilk adres ilgili komisyondur. Konu üzerinde burada hazırlanan raporun adresi ise Genel Kurul'dur. Komisyonlar için bir yasama döneminde iki seçim yapılır. İlk seçimlerin görev süresi iki, ikinci için seçilenlerin görev süresi üç yasama yılıdır.

Esas Komisyon

Genel Kurul görüşmelerine esas olacak raporu hazırlayan komisyona denir.

Tali Komisyon

Çalışma konusu hakkında esas komisyona görüş bildiren komisyona denir. Tali komisyonların belirtilen süre içinde görüş beyanında bulunmaması, esas komisyonların raporlarını hazırlamalarına engel değildir.

Karma Komisyon

Adalet ile Anayasa komisyonu üyelerinden, İçtüzük'ün öngördüğü işlerin yapılması amacıyla oluşturulan geçici komisyonlara denir. Buna göre Meclis'te; yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması, yasama uyumsuzluğu ve milletvekillerinin devamsızlığı hakkında olmak üzere üç çeşit karma komisyon bulunmaktadır.

Genel Seçim

Anayasa ve kanunların öngördüğü şartlar çerçevesinde beş yılda bir yapılan seçime denir.

Erken Seçim

Her yasama yılı, normal şartlarda beş yıldır. Bu beş yıllık süre dolmadan Meclis Genel Kurulu'nun seçimlerin yenilenmesine karar vermesine erken seçim denir. Anayasa'da belirtilen şartlar gereğince, Cumhurbaşkanı'nın inisiyatifiyle de erken seçime gidilir.

Ara Seçim

Meclis üyeliklerinde boşalma olması durumunda yapılan seçimdir ve her seçim döneminde yalnızca bir defa yapılır. Genel seçimin üzerinden otuz ay geçmemiş ise, ara seçim yapılamaz. Boşalan üyeliklerin sayısı, üye tamsayısının yüzde beşini bulduğu takdirde ara seçimlere gidilir ve bunun için tanınan süre üç aydır. Genel seçimlere bir yıl kala ara seçim yapılamaz. Bunlardan ayrı olarak, bir ilin veya seçim çevresinin TBMM'de üyesinin kalmaması halinde, boşalmayı takip eden doksan günden sonraki ilk Pazar günü ara seçim yapılır.

Oylama

Genel Kurul'da tüm kararlar oya sunulmak suretiyle alınır. İşaret, açık ve gizli olmak üzere de üç tür oylama şekli vardır. Anayasa, kanunlar ve İçtüzük hangi oylama şeklinin, hangi hallerde kullanılacağını belirlemiştir.

İşaretle Oylama

İşaretle oylama, milletvekillerinin el kaldırması, tereddüt halinde ayağa kalkmaları, beş milletvekilinin ayağa kalkıp da öneride bulunması durumunda, salonda olumlu ve olumsuz oy verenlerin ikiye bölünerek sayılmaları yoluyla yapılan oylama türüdür. Oylama sonucuna ilişkin çelişkili bir durum söz konusu olursa, işaretle oylamanın elektronik cihazla yapılması yoluna gidilir. İşaretle oylama en fazla uygulanan oylama yöntemidir.

Açık Oylama

Açık oylama farklı şekillerde gerçekleşebilir. Hangi açık oylama şeklinin uygulanacağına Genel Kurul'da karar verilir. Açık oylama; üzerinde milletvekillerinin ad ve soyadlarıyla seçim çevrelerinin yazılı olduğu oy pusulalarının kutuya atılması veya elektronik oylama mekanizmasının çalıştırılması ya da ad cetvelinin okunması üzerine adı okunan milletvekilinin ayağa kalkarak "kabul", "ret" veya "çekimser" kelimelerinden birini yüksek sesle söylemesi suretiyle yapılan oylamadır.

Gizli Oylama

Üzerinde hiçbir işaret bulunmayan yuvarlakların (zarf konularak) kürsüden kutuya atılması suretiyle yapılan oylamadır. Beyaz yuvarlak olumlu, yeşil yuvarlak çekimser ve kırmızı yuvarlak olumsuz oy anlamına gelmektedir. Milletvekilleri tercihlerini özel olarak hazırlanan kabinlerde gerçekleştirirler.

Yasama Sorumsuzluğu

Milletvekillerinin yasama ve denetim faaliyetlerindeki oy ve sözlerinden ve bunları Meclis dışında tekrarlamalarından dolayı hiçbir şekilde sorumlu tutulamayacaklarını ifade etmektedir. Yasama sorumsuzluğu mutlak ve süreklidir.

Yasama Dokunulmazlığı

Yasama dokunulmazlığı, milletvekillerinin ceza kovuşturmalarından muaf tutulmalarını temin eden bir ayrıcalıktır. Bir diğer ifadeyle, seçimden önce veya sonra bir suç işlediği öne sürülen milletvekilinin, Meclis Genel Kurulu kararı olmadıkça alıkonamaması, sorguya çekilememesi, tutuklanamaması ve yargılanamaması durumudur. Yasama dokunulmazlığının, Anayasa'da öngörülen istisnaları vardır.

TBMM İçtüzüğü

Anayasa kuralları ışığında TBMM'nin kuruluş ve işleyişini düzenleyen Meclis kararlarının bütünü olarak tanımlayan TBMM İçtüzüğü, "sessiz anayasa" veyahut "gizli anayasa" olarak da nitelendirilmektedir. Daha çok gayri resmi atıflara matuf olan bu iki nitelendirme, Meclis'in Anayasa değişikliği

usullerini dahi belirlemesi nedeniyle yapılmaktadır. Bu da İçtüzük'ün gerek Meclis ve gerekse de ülke siyaseti için önemini ortaya koymaktadır. Bizzat TBMM tarafından yapılan İçtüzük, Anayasa'nın Yasama Organı için koyduğu genel kuralları ayrıntılı biçimde tespit ve ifade amacı gütmektedir. Buna rağmen kanun sayılmayıp Meclis kararı olarak ifade olunmaktadır.

Kanun

Parlamentoların kabul ettiği genel, sürekli ve zorunlu hukuki düzenlemelere kanun (yasa) denir. Kanunlar, daha önceden belirlenmiş olan kanun yapma yöntemleri ile çıkarılır. Kanun yapma işlemine kısaca, yasama etkinliği de denir.

Kanun Tasarısı ve Teklifi

Kanun teklif etmeye bakanlar kurulu ve milletvekilleri yetkilidir. Bakanlar kurulunun yaptığı öneriye "kanun tasarısı", milletvekillerinin yaptığına ise "kanun teklifi" denir. Her ikisine birden kısaca "kanun önerisi" adı verilir. Kanun tasarısında bakanlar kurulunun bütün üyelerinin imzasının bulunma zorunluluğu var iken, kanun teklifinde milletvekillerinin tamamını bağlayan bir durum söz konusu değildir. Kanun teklifinde en az bir milletvekili de bulunabilir, birden fazla milletvekili bir araya gelip ortak teklifte de bulunabilir.

Soru Önergesi

Başbakan veya bakanların sözlü veya yazılı olarak cevaplandırmaları amacıyla, milletvekillerinin belli konular hakkında bilgi istemeleridir. Soru önergesi, kısa ve gerekçesiz olmalıdır. Ayrıca, kişilik ve özel yaşama ilişkin konular ile kişisel yorum içermemelidir.

Değişiklik Önergesi

Milletvekillerinin, ilgili komisyonun veyahut hükümetin Genel Kurul gündemindeki kanun tasarısı veya teklifi hakkında bir değişiklik önergesi vermesine denir. Değişiklik önergesi ile bir maddenin reddi, tümünün veya bir maddenin komisyona iadesi ya da metne ek veya geçici madde eklenmesi istenebilir. Değişiklik önergesinde, değiştirilmesi, kaldırılması veya eklenmesi istenen hükümler açıkça belirtilmek zorundadır.

Genel Görüşme

Toplumun ve devletin faaliyetlerini ilgilendiren bir konunun Genel Kurul'da görüşülmesidir. Genel görüşme; hükümet, siyasi parti grupları veya en az yirmi milletvekili tarafından Başkanlık'ton bir önergeyle istenebilir. Gelen Kağıtlar listesine alınan bu istem, milletvekillerine ve hükümete duyurulur. Genel görüşme açılıp açılmamasına Genel Kurul'da karar verilir.

Yeniden Görüşme

Genel Kurul gündemindeki kanun tasarı veya teklifinin tümünün oylanmasından önce, tasarı veya teklifin belli bir maddesinin gerekçeli bir önerge ile yeniden görüşülmesinin istenmesidir. Yeniden görüşme önergesini, esas komisyon veya hükümet verebilir ve bu durum bir defaya mahsus olur. Bu istem, Danışma Kurulu'nun görüşü alındıktan sonra Genel Kurulca, görüşmesiz ve işaret yoluyla karara bağlanır.

Öncelikle Görüşme

Herhangi bir kanun tasarı veya teklifinin, Genel Kurul gündeminde kendisinden önce yer alan diğer kanun tasarı veya tekliflerinden daha önce görüşülmesidir. Bunun için hükümet veya esas komisyon gerekçeli olarak Genel Kurul'a başvurur ve bu istem, Genel Kurul'da işaret oyuyla karara bağlanır.

Meclis Araştırması

Belli bir konu hakkında bilgi edinebilmek için Meclis tarafından yapılan incelemedir. Meclis araştırması, genel hükümlere göre seçilecek özel bir komisyon tarafından yürütülür. Komisyonun üyeleri ve çalışma detayları, Meclis Başkanlığı'nın teklifi ile Genel Kurulca tespit edilir. Devlet sırları ile ticari sırlar, Meclis araştırması kapsamı dışındadır.

Gensoru

Bakanlar kurulunun genel politikası veya herhangi bir bakanın kendi bakanlığında izlediği politika ve etkinlikler hakkında Meclis tarafından yapılan bir denetim yoludur. Gensoru önergesi bir siyasi parti grubu yada en az yirmi milletvekilinin imzasıyla verilir. Genel Kurul, gensoru önerisi üzerine Bakanlar kurulunu veya ilgili bakanı düşürebilir.

Meclis Soruşturması

Görevde bulunan veya görevinden ayrılmış olan başbakan ve bakanlar hakkında Meclis üye tamsayısının en az onda birinin vereceği bir önerge ile Meclis soruşturması açılabilir. Meclis soruşturmasının açılıp açılmamasına Genel Kurul'da gizli oyla karar verilir. Neticede soruşturmanın açılmasına karar verilirse, onbeş kişilik bir komisyon kurulur ve bu komisyonun hazırlayacağı rapor, Genel Kurul'da karara bağlanır. İlgili başbakan veya bakan Yüce Divan'a sevk edilebilir.

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR